

„Ver"-geestelijken doet hij nu niets: het is al geestelijk, al-te-maal. Het al is geestelijk.

Dus niet natuurlijk?

Houd stil met deze dwaze vraag: 't is geestelijk IN 't natuurlijke: de natuur is onder den Geest gebracht en door Hem aan God geheiligd. Want de alle-dag-sche liefde wordt geheiligd door het Woord Gods — door het gebed — bij wie Hem vreesen. Geheiligd, — niet getranscendeerd. Het Hooglied is gekkenis, in drama-vorm. Daar gaan er twee elkaar bekennen in den Heere; deze verborgenheid, zegt Paulus, is groot, doch ik zeg dat, ziende op Christus en op de gemeente. En — om niet meer te noemen — wie zóó dit boek leest, vindt het vol van Christus, vol van Kerstfeest, vol van Advent.

Want nu gaat in het slot van 't boek de onbekende bruidegom zich oprichten in volle lengte en, niet maar als spel-leider, of als mede-speler, doch als koning-kijde-gratie-van-Jahwe, zijn koningschap-zonder-uitelijke-gedaante vergelijken met dat van Salomo. Van Salomo q. q. Niet met Salomo als geloovige, die óók onder de enge poort door moet, vergelijkt hij zich, want als geloovigen zijn zij samen broeders. Ook Salomo hebbe zijn ambt van alle geloovigen en hebbe daarin zijn ónvergankelijk stieraad. Maar met Salomo als zichtbaar, pronkend, pralend koning, als koning van 't bijzonder ambt, vergelijkt hij zich, — vrijmoedig. Die koning Salomo met al zijn pracht, met zijn gedaanten-en-heerlijkheid, moet eens vergaan. Messias komt te voorschijn als de wonder-vrucht, die de harde schaal van Salomo's uitwendige glorie, die bolster, moet en zal verbreken.

En zie nu hier.

Die koning Salomo heeft een wijngaard. Een echten. Zóóveel wijnstokken. Kadastraal bekend. Hij is een stuk van 't kroondomein. De wijngaard ligt in Baal Hamon — of er een dorpje van dien naam bestaat, dan wel of de naam symbolisch is, doet ons nu niets meer. De opbrengst is enorm: 1000 zilverlingen vloeden telkens zóómaar als de winst in 's konings particuliere schatkist; een goede wijngaard met duizend wijnstokken is naar Jes. 7:23 duizend sikkelen waard¹⁾. Hoe rijk is toch die koning!

Bij hem vergeleken is die bruidegom niets, zoolang men in de categorieën van de wereldlijke kapitaal-vorming denkt. Hij is maar een eenvoudige knaap, en soms, als hij weg is, moet men hem gaan zoeken: stel u voor, dat men Salomo ooit moet zoeken! Als die uitrijdt, weet de heele stad er alles van! En even onaanzienlijk als de jonge man, is ook het jonge meisje. Ze heeft altijd hard moeten werken. Toen ze mee ging tellen, zeiden haar broers, dat ze ook maar eens de handen uit de mouwen moest steken: een meisje is er niet voor de pronk. En toen werd ze te werk gesteld, óók al in zoon wijngaard. Misschien van één der rijke grondbezitters van de stad. Misschien — men kan nooit weten — in den wijngaard van koning Salomo zelf; waarom zou 't niet kunnen? Ze heeft daar hard gewerkt, maanden achtereen, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, in de brandende zon. Ze is er nog zwart van, verbrand door de gloeiende zon (1:5,6); 't is wel een scherp contrast: die koning, die een wijngaard heeft, maar die te deftig is, om er zijn handen in te steken (hij heeft zijn personeel daar voor!), en die bruid, één van de dagjesgelden, een arbeidster in den wijngaard van een ander.

En toch! —

Toch heeft die bruidegom óók zelf zijn wijngaard (8:12). Een echten? Neen, hoe kon dat? Zijn vrouw is hem een wijngaard: een belofte; zóóveel bundel... pure belofte. Ze bloeit voor hem; met al haar hebben en houden; met lichaam en ziel is ze zijn eigendom geworden, en o, hoe gaat dat straks allemaal bloeien! Voor hem haar kind straks. Voor hem die ziel, die zinnen! Zij is de glorie van den man. En haar man is de glorie van Christus. En Christus is de glorie van God. En in die christologisch gekende, theocentrisch bepaalde, ordening van alle ding is hij nu, met haar — want die twee zijn tot één vleesch, de twee wijngaarden (vgl. 1:6 slot) zijn tot één wijngaard geworden — in-geschakeld, foederatief, met al het zijne.

Nu breekt de geest der inspiratie door.

Nu — aan het slot van 't boek breekt Hij tot de direct messiaansche onderwijzing door.

Laat nu die rijke Salomo maar het zijne houden: zijn duizend zilverlingen, zijn kapitaal-aanwas, zijn kroondomein. De bruidegom gunt het hem: het gewone kerkklid benijdt den bizonderen ambtsdrager-koning niet. Want die bruidegom heeft iets, dat Salomo als zichtbaar vorst (n-g-d) niet heeft. Wel Salomo als geloovige. Niet Salomo q. q. Koning Salomo kan zijn bezit niet zelf beheeren; daar komen allerlei vreemden tusschen hem en zijn bezit, dien wijngaard, in: zijn personeel van wachters, hoeders, snoeiers, druiventreders, harkers. Maar tusschen bruidegom en bruid komt niemand. ZIJN „wijngaard" is voor zijn aangezicht: geen vreemde mengt zich in de zaken van die twee. Eigendom en bezit gaan hier samen; bezit en beheer niet minder. Salomo moet van de opbrengst van zijn wijngaard weer een flinke som afdragen aan zijn personeel: een vijfde portie minstens, zoo van de 1000

zilverlingen. Maar de bruidegom heeft de bruid geheel. Al wat uit haar gewonnen wordt, is heelen al van hem. Zij is ondeelbaar, en haar winst is 't ook. Want alles is 't zijne. Doch hij is van Christus. En Christus is God.

Die arme jongeman, die in zijn schamelheid, niet als aangekleede, opgedirkte tooneel-pop, doch als van den Geest vervulde en gedragen geloovige, rustig verklaart, in eigen categorieën te willen zijn gezien en verstaan, en Salomo niet te benijden, doch hem in Koningsqualiteit te overtreffen, is hier een profet van Israels messiaansche verwachting geworden.

Nu is hij type van Christus.

Dat is ook Salomo, q. q.

Maar Salomo is 't slechts gebrekkig. Hij is het in-zooverre men hem zien en tasten kan.

Maar die anonymus, die in 't verbond één vleesch geworden is met een andere, een dochter Abrahams, geboren uit de belofte, hij is type van Christus in zijn onzichtbare grootheid. Salomo is type in ponderabilia; hij is het in imponderabilia. En hij is meer dan type: hij is een stuk van Christus' kroondomein. Hij is een stuk van Christus' eigen wijngaard.

Hier spreekt de Geest van Christus in de profetie van 't Hooglied. Hij leert ons dat de ware glorie van Israël niet ligt in Salomo's kapitalen, fixatie slechts der vleeschelijke glorie van den troon van David, doch in het doen van 's Heeren wil. In 't ingaan tot vernedering. In 't komen uit den afgehouwen tronk. Het Hooglied ziet den Davids-tronk nóg staan in al zijn weelde. Maar het leert ons vrede te hebben met den adventsbijl, die daar nu reeds ligt aan den wortel van Davids uiterlijken boom. De schamelheid, de naamloosheid, de tot-niet-wording, de ontlediging is de weg tot blijvende heerlijkheid voor al de kinderen der belofte. De eenige weg. Gods weg.

Lees 't Hooglied zóó, en ge kunt weer Kerstfeest vieren in het kruisjaar 1946. We zoeken 't licht. Hier is het. We krijgen in den vóórlaatsten kruisdag nóg een graf — in den laatsten zelfs dat niet meer. Geen nood: Christus, die ons zijn glorie maakt, met al onze misère door toegerekende gerechtigheid, is God. De ontlediging gaat nu beginnen: het is het uur der ongeschoren, ongezuifde koningen. Want ze zijn met Geest gezalfd. (Zondag 12). En Geest is zóóveel meer dan olie, als de betekende zaak meer is dan haar teken.

Wij zoeken ons graf: maar 't Licht, dat straalt er over. Het ongeschapen Licht. God is dat Licht: verzoend met ons door 't kind, dat man werd, gansch vernederd. Ik hoor hem in den hemel zeggen: Mijn wijngaard, dien Ik heb, is voor Mijn aangezicht. Geen vreemde komt tusschen Hem en ons. Wie zal ons scheiden van de liefde Gods, welke daar is in Christus Jezus onzen Heere? Geen vreemde komt daartusschen. En al de winst — uit ons gewonnen — is heelemaal voor Hem. Alle vrucht van ons, ja ja, ze is aannemelijk bij Hem. Heel de wijngaard. De natuur is door den Geest geheiligd.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

„Oud en Nieuw"

in het licht van Christus' werkprogram.

„Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde. En ziet, Ik kom haastiglijk....."

Openbaring 22:11, 12a.

De wijzer op Gods klok verspringt straks een jaar-minuut. Wat zegt dat ons? Accentueert het ons boven alles, dat Christus met haast op weg is naar Zijn komst?

Ziet, Ik ben haastiglijk komende — zegt de Verheerlijkte Heiland eigenlijk. Hij is er dus al de eeuwen. Hij is er vandaag reeds mee bezig. Hij zet „Oud en Nieuw" in het licht van Zijn werkprogram.

„Wie onrecht doet, hij doe nog meer onrecht; wie vuil is, hij worde nog vuiler; wie rechtvaardig is, hij bewijze nog meer rechtvaardigheid; wie heilig is, hij worde nog meer geheiligd". (Vertaling Ned. Bijb. Gen.)

Is dat wel het program van Christus' werk? Hier gaat het toch over het doen van menschen? Goddeloos en rechtvaardigen?

Zeker, de Heere Christus richt Zich hier tot menschen. Hij wil, dat er schifting komt in de wereld; dat de menschen zich in woord en in wandel, uitspreken, aan welken kant van de groote scheidslijn zij staan; de uitgroei van wat ieder innerlijk is moet openbaar komen.

Maar dat gaat niet buiten Hem om. Dat is de vrucht van Zijn verschijning op aarde; is Hij niet gezet tot een Teeken, dat weersproken zal worden, opdat de gedachten openbaar zouden worden?

Christus was met dat werkprogram al bezig, toen Hij „in het vleesch wandelde": wie met Hem in aan-

raking komen, gaan niet neutraal aan Hem voorbij, doch moeten partij kiezen. Ze worden „nog vuiler", die Schriftgeleerden en Farizeeën, in wier boeke harten het satanisch anti-bedrijf wortelt. Er komt uit wat er in zit! Ze bewijzen „nog meer rechtvaardigheid", die schuchtere armen van geest, aan wie de verborgenheid van het Koninkrijk geopenbaard is, omdat zij wel wilden worden als kinderen. Er komt uit wat er in zit! Zoolwel bij Kajafas en Annas, als bij Nicodemus en Jozef.

Met dat werkprogram is Christus bezig, nu Hij de Heer der heerlijkheid is. Hij stelt op het vlak van dit aardse leven de verkondiging van het Evangelie. Hij heeft daarin de lijnen van heils- en wereldhistorie laten beschrijven — de klokken doen luiden, die der wereld toeroepen: „Maranatha!" — ja, met en in die verkondiging stelt Hij den eisch tot uitgroei van wat de mensch innerlijk is — Hij is haastiglijk komende, en hoe dichter de wijzer op Gods klok naar het uur van twaalf voortschrijdt, hoe scherper de demarcatie-lijn moet zichtbaar worden tusschen de twee groepen, waarin de menschheid ten diepste uiteenvalt: enerzijds de „vuilen", zij, die „onrecht doen" — anderzijds de „rechtvaardigen", zij, die „heilig zijn".

Die scheidslijn loopt niet louter aldus: de wereld, de „vuilen" — de Kerk, de „heiligen" —; neen, ze loopt óók door de Kerk heen. En dat maakt Christus' werkprogram ernstiger nog, angrijpender. Hij begeert zeer, de harten te verdeelen, ook onder hen, die op Zijn Naam gedoopt zijn. Laat er maar uitkomen, wat er in zit!

Wij begrijpen dat goed van de tweede categorie, nietwaar? Maar die eerste dan? Dat kan Christus toch niet in Zijn werkprogram opnemen: dat er zonde op zonde gestapeld wordt? Geeft Hij dan hier een vrijbrief, om maar meer onrecht te doen? En is dat niet tegen Gods wil in? En is dat nu Evangelie-prediking?

Rustig trekt de Heiland ook dit in de prediking van Zijn getuigenis. Want Hij weet, dat het Woord „een oordeel der gedachten" is. Dat het doet, wat God behaagt. Dat het aantrekt óf afstoot. En dat door de verkondiging van het Evangelie de Raad des HEEREN vervuld en uitgewerkt wordt. De Geest werpt vuur op de aarde. Dat vuur loutert óf vertoert. En daarom wil Christus, door Zijn Woord, alle camouflage weg-rukken. Er moet uitkomen wat er in zit.

Hij trekt ook ons „Oud en Nieuw" in Zijn werkprogram.

Dat maakt de verspringing der jaren zoo diep-ernstig: we hooren er in doorklinken het „Maranatha!"

En dus moet het helder tot ons doordringen: én het jaar, dat stervende, én het jaar, dat komende is, zijn belangrijk, omdat ze Zijn werkprogram dienen. Hij wil de antithese volstrekt maken. 't Moet al kinaarder publiek worden, wie „pro-menschen" zijn en wie „anti-menschen". En zóó moeten we den jaarovergang zien. En dus is dit de vraag van het jaarend zoolwel als van het jaarbegin: aan welken kant der scheidslijn sta ik? Wat betekende het jaar, dat straks uitgeluid wordt, voor Christus' werkprogram? Bracht het vrucht voort voor Zijn Rijk? Gaf het beloften voor Zijn oogst? En wat zal het nieuwe jaar betekenen voor mij? Zal alles wat het omvat en mij raakt, Hem dienen?

Straks hooren we de menschen spreken, de grooten der aarde, in macht en invloed. De pers staat hun ten dienste, én de omroep.

We worden overstelpt met „Oudejaarsoverzichten" en „Nieuwjaarsprogramma's". Maar wie gelooven — ze nemen er kennis van, ja — doch ze beseffen het: veel belangrijker is 't te luisteren naar de verkondiging van Christus' werkprogram — en daarom is het roeping, niet slechts in het Oudejaars-uur, doch ook op den Nieuwjaarsdag zich door Christus' ambtsdragers te laten con-voceren tot den Dienst des Woords — want Hij komt met haast! En de „acta" der menschen zijn het „actum" van Zijn komen! Hij is bezig, de wereld en de Kerk te doen rijpen voor Zijn oogstuur. Hij werkt hard, om er uit te halen, wat er in zit. De „vuilheid" moet tot haar hoogtepunt klimmen, én de „rechtvaardigheid!" Maranatha!

„Oud en Nieuw" in het licht van Christus' werkprogram — hoort: één ding is mogelijk, nu we nog in het heden der genade verkeerden: dat is bekeering, reformatie. Zoolang we de klok hooren tikken, zoolang we Zijn stem hooren, klopt Hij op de deur van ons hart.

En dan leggen we al de schuld van ons leven in 't jaar, dat sterft, voor Hem neer. En dan bevelen we al onze noden en zorgen en vragen aan Zijn liefde aan. Hij teekent boven „Oud en Nieuw" Zijn kroon. Wie dat ziet, bidt, in den overgang der jaren: Heere Jezus, werk met haast Uw program uit... kom, Heere Jezus, ja kom.....

Apeldoorn.

J. SMELIK.

AAN ONZE LEZERS.

Het volgende nummer van ons „ad verschijnt" in de week van 7 Januari 1947.

DE UITGEVERS.

¹⁾ G. Dalman, Arbeit u. Sitte in Palästina, IV, 1935, S. 407.